

DECIZIE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de Maria Culeșov,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată
formulată de Maria Culeșov împotriva Autorității Naționale de Integritate cu
privire la anularea actului de constatare,

împotriva încheierii din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost declarată inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată
de Maria Culeșov, pe motiv că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului
prevăzut la art. 209 Cod administrativ,

c o n s t a t ă:

La 25 februarie 2022, Maria Culeșov a depus la Curtea de Apel Chișinău
cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate,
solicitând anularea Actului de constatare nr. 15/29 din 20 ianuarie 2022.

La 21 aprilie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a înaintat un demers,
prin care a solicitat declararea inadmisibilității acțiunii, în temeiul art. 207 alin.
(2) lit. d) Cod administrativ, întrucât acțiunea a fost înaintată cu omiterea
termenului stabilit de art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu
privire la Autoritatea Națională de Integritate (f.d.34).

Prin încheierea din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat
inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată de Maria Culeșov
împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea Actului de
constatare nr. 15/29 din 20 ianuarie 2022, pe motiv că acțiunea a fost depusă după
expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ, iar reclamanta nu a
solicitat repunerea în termen. S-a explicat reclamantei că, în conformitate cu
prevederile art. 207 alin. (3) Cod administrativ, declararea acțiunii ca inadmisibilă
în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit. a) - e), exclude posibilitatea adresării
repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune (f.d.82-84).

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva

încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Dispozitivul încheierii din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat Mariei Culeșov la 19 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.85).

La 29 decembrie 2022, Maria Culeșov a depus recurs împotriva încheierii din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare în fond (f.d.87).

Încheierea integrală din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Mariei Culeșov la 24 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.86).

La 08 februarie 2023, Maria Culeșov a depus recurs suplimentar împotriva încheierii din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.93 - 96).

Astfel, instanța de recurs constată că, recursul depus de Maria Culeșov a fost depus cu respectarea prevederilor articolului 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

La 02 februarie și respectiv la 10 februarie 2023, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimă Autorității Naționale de Integritate copia recursului depus de Maria Culeșov, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.92;98). Însă, intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recurs.

Potrivit articolului 243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inoportună citarea participanților la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece argumentele indicate în cererea de recurs au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Maria Culeșov și a menține încheierea din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, din considerentele ce urmează.

În corespundere cu articolul 241 alin.(1) din Codul administrativ încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Pentru a se expune asupra legalității încheierii din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul va proceda la analiza, pe rând, a circumstanțelor cauzei, argumentelor recurente și a normelor de drept aplicabile acesteia.

Articolul 21 alin.(1) din Codul administrativ stipulează că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Potrivit art.22 alin.(1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sânt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În corespundere cu prevederile art.194 alin.(1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Din actele cauzei rezultă că, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată de Maria Culeșov împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea Actului de constatare nr. 15/29 din 20 ianuarie 2022, pe motiv că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ, iar reclamanta nu a solicitat repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că la 25 februarie 2022, Maria Culeșov a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate, solicitând anularea Actului de constatare nr. 15/29 din 20 ianuarie 2022.

Este cert și faptul că la 21 aprilie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a înaintat un demers, prin care a solicitat declararea inadmisibilității acțiunii, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, întrucât acțiunea a fost înaintată cu omiterea termenului stabilit de art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Iar, prin încheierea din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată de Maria Culeșov împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea Actului de constatare nr. 15/29 din 20 ianuarie 2022, pe motiv că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ, iar reclamanta nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs apreciază ca fiind justă concluzia Curții de Apel Chișinău cu privire la declararea inadmisibilității acțiunii înaintate de Maria Culeșov.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține prevederile art.207 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, potrivit cărora, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă, în special, când: acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că Curtea de Apel Chișinău, fiind investită cu examinarea cauzei ca prima instanță, just a stabilit că Maria Culeșov a depus cererea de chemare în judecată după expirarea termenului de 30 de zile prevăzut de lege.

Astfel, Actul de constatare nr. 15/29, care constituie obiectul prezentului litigiu, a fost emis de inspectorul de integritate la data de 20 ianuarie 2022, fiind comunicat reclamantei/recurenteii Mariei Culeșov, prin intermediul oficiului poștal, la data de 26 ianuarie 2022 (f.d. 248, dosar administrativ).

La rândul său, Actul de constatare nr. 15/29 din 20 ianuarie 2022, a fost publicat pe portalul web al Autorității Naționale de Integritate la rubrica „ANI interactiv” -> „Acte de constatare”, la data emiterii, adică la 20 ianuarie 2022.

În pct. 4 al dispozitivului Actului de constatare nr. 15/29 din 20 ianuarie 2022, s-a indicat expres că: „Se aduce la cunoștință dnei Maria Culeșov actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 de zile de la emiterie, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor” (f.d. 25).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că începutul curgerii termenului de depunere a acțiunii de către Maria Culeșov, este ziua imediat următoare datei calendaristice emiterii Actului de constatare nr. 15/29 din 20 ianuarie 2022, adică ziua de 21 ianuarie 2022, iar termenul limită pentru depunerea la Curtea de Apel Chișinău a cererii de chemare în judecată fiind data de 19 februarie 2022, zi de sâmbătă, însă având în vedere regula calculării termenelor de procedură stabilită la art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi pentru depunerea la Curtea de Apel Chișinău a cererii de chemare în judecată a fost data de 21 februarie 2022, zi de luni.

Însă, reclamanta/recurenta Maria Culeșov a depus cererea de chemare în judecată prin intermediul Secției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău la data de 25 februarie 2022, adică după expirarea termenului de 30 de zile prevăzut de lege.

Conform art.36 alin.(1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, actele de constatare menționate la art.34 alin.(1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la emiterie, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art.33 alin.(4) și (5), afectate nemijlocit de acesta.

În acest context, reieșind din prevederile art. 36 alin. (1) din Legea nominalizată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că Curtea de Apel Chișinău întemeiat a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de Maria Culeșov.

Or, prescrierea dreptului la atacare a actelor de constatare a fost instituită de legiuitor ca o măsură de ordonare a părților în exercitarea drepturilor și obligațiilor civile, iar pentru eficientizarea acesteia, fiind prevăzută instituția repunerii în termenul de prescripție omis, reglementată de prevederile art. 210 și art. 65 din Codul administrativ, de care reclamanta/recurenta nu a făcut uz.

Prin urmare, este indubitabil faptul că acțiunea în contencios administrativ a fost depusă cu încălcarea termenului stabilit de art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Or, termenul

de contestare a actului administrativ se calculează de la data emiterii actului, dar nu de la data comunicării acestuia.

După cum s-a menționat mai sus, actul administrativ a fost comunicat reclamantei/recurenteii la data de 26 ianuarie 2022, fapt confirmat însăși de reclamantă în cererea de chemare în judecată, respectiv aceasta a avut posibilitatea să se încadreze în termenul stabilit de art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, înaintând acțiunea în contencios administrativ până la 21 februarie 2022 inclusiv, însă Maria Culeșov a ignorat prevederile normei legale enunțate, înaintând acțiunea cu omiterea termenului.

Astfel, luând în considerare faptul că, acțiunea în contencios administrativ este depusă peste termenul legal, iar reclamanta/recurenta Maria Culeșov nu a solicitat repunerea în termen, instanța de recurs conchide că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate.

La acest segment, se va evidenția și jurisprudența CtEDO, care în practica sa constantă a statuat că admiterea spre examinare a unei acțiuni tardive, încalcă dreptul la un proces echitabil al părții în proces, la caz al emitentului actului administrativ contestat.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că încheierea din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată și legală, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de Maria Culeșov.

În conformitate cu articolele 241, 243 alin.(1) lit.b), alin. (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Maria Culeșov.

Se menține încheierea din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată formulată de Maria Culeșov împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii:

Iurie Bejenaru

Aliona Miron